

تحلیل کیفیت تطابق و گزارشگری مالی نادرست طی چرخه عمر شرکت

وسام کامل عبید^۱، سید عباس هاشمی^۲، نرگس حمیدیان^۳

چکیده: هدف این پژوهش بررسی تأثیر مراحل مختلف چرخه عمر شرکت بر کیفیت گزارشگری مالی است. برای اندازه‌گیری کیفیت گزارشگری مالی از کیفیت تطابق (همسبستگی هم‌زمان بین درآمد و هزینه) و احتمال گزارشگری مالی نادرست استفاده شده است. نمونه آماری شامل ۱۰۱ شرکت پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران در دوره زمانی ۱۳۹۰ تا ۱۴۰۱ است. آزمون فرضیه‌ها با بهره‌گیری از الگوهای رگرسیونی چند متغیره با استفاده از داده‌های ترکیبی و رگرسیون لاجیت انجام استفاده شده است. نتایج آزمون فرضیه‌ها نشان داد که کیفیت تطابق در مرحله بلوغ از مرحله معرفی و رشد بیشتر است ولی مرحله افول بر کیفیت تطابق تأثیرگذار نیست. علاوه بر این نتایج نشان داد که در مرحله معرفی احتمال گزارشگری مالی نادرست نسبت به مرحله بلوغ بیشتر است. در نهایت یافته‌ها نشان داد که در مرحله رشد و افول احتمال گزارشگری مالی نادرست نسبت به مرحله بلوغ بیشتر نیست.

کلید واژه‌ها: چرخه عمر شرکت، کیفیت تطابق، گزارشگری مالی نادرست

۱ دانشجوی دکتری، گروه حسابداری، دانشکده علوم اداری و اقتصاد، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران Abid123@ase.ui.ac.ir

۲ دانشیار، گروه حسابداری، دانشکده علوم اداری و اقتصاد، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران (نویسنده مسئول)

a.hashemi@ase.ui.ac.ir

۳ استادیار، گروه حسابداری، دانشکده علوم اداری و اقتصاد، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران n.hamidian@ase.ui.ac.ir

دریافت: اصلاحات نهایی: پذیرش:

۱. مقدمه

نقش کیفیت اطلاعات حسابداری در بازارهای سرمایه، همواره برای فعالان بازار سرمایه و پژوهشگران این حوزه، اهمیت شایان توجهی داشته است (تیموری، هاشمی و امیری، ۱۴۰۰). در حالی که پژوهش‌های قبلی گسترده‌ای همچون دیچو و دیچو^۱ (۲۰۰۲)؛ دیچو، جی و شراند^۲ (۲۰۱۰) و دیچو، گراهام، هاروی و راجکپال^۳ (۲۰۱۳) در مورد عوامل تعیین‌کننده کیفیت گزارشگری مالی وجود دارد، اما تاکنون یک مطالعه جامع در مورد نقش مراحل مختلف چرخه عمر شرکت در تعیین کیفیت گزارشگری مالی صورت نگرفته است. چرخه عمر شرکت از پنج مرحله مختلف معرفی، رشد، بلوغ، افول و رکود تشکیل شده است (دیکنسون^۴، ۲۰۱۱). این مراحل بر اساس عوامل درون سازمانی (نظیر توانایی‌های مدیریتی، منابع در دسترس و انتخاب‌های استراتژیک) و هم عوامل برون سازمانی (نظیر عوامل اقتصاد کلان و محیط رقابتی) القا می‌شوند. مفهوم چرخه عمر شرکت روشی مؤثر برای طبقه‌بندی شرکت‌ها در مراحل مختلف ارائه می‌دهد که شرایط بسیار متفاوتی را منعکس می‌کند. برخی از این شرایط همچون شدت سرمایه‌گذاری، در دسترس بودن منابع و فرصت‌ها و مشوق‌ها برای اختیارات مدیریتی احتمالاً نقش مهمی در شکل دادن کیفیت گزارشگری مالی دارند. می‌توان انتظار داشت که این شرایط منجر به تفاوت در کیفیت گزارشگری مالی شرکت‌ها شود (کریشان، میلیماکی و ناگار^۵، ۲۰۲۱).

هنگامی که دیدگاه سود و زیانی مد نظر است و رعایت اصل تحقق و تطابق و صورت مالی سود و زیان بیشتر مورد تأکید است، کیفیت تطابق یک عنصر اساسی در کیفیت گزارشگری مالی است (دیچو و همکاران، ۲۰۱۳). همبستگی بین درآمد و هزینه ثبت شده را کیفیت تطابق می‌نامند (کریشان و همکاران، ۲۰۲۱). برای محاسبه سود حسابداری لازم است که هزینه هر دوره از درآمد همان دوره کسر شود. هرچقدر بتوان هزینه‌های مربوط به هر درآمد را دقیق‌تر شناسایی کرد، کیفیت تطابق بیشتر خواهد بود. کیفیت تطابق طی مراحل مختلف چرخه عمر شرکت متفاوت است (کریشان و همکاران، ۲۰۲۱).

همچنین احتمال گزارشگری مالی نادرست طی چرخه عمر شرکت متفاوت است. به طور مثال در مرحله بلوغ به دلیل کنترل‌های داخلی مؤثرتر و حاکمیت شرکتی قوی و ریسک عدم اطمینان کمتر در مورد آینده نسبت به سایر مراحل است (بیسواز، حبیب و راناسینگ^۶، ۲۰۲۲). در مرحله بلوغ، سودآوری شرکت‌ها نسبتاً ثابت و جریان‌های نقدی آنها نوسان کمتری دارد (حسن و حبیب^۷، ۲۰۱۹). در نتیجه، پیش‌بینی درآمدها و هزینه‌های آتی که بیانگر شرایط واقعی اقتصادی

است برای مدیران شرکت‌های بالغ کمتر چالش برانگیز است (بیسواز و همکاران، ۲۰۲۲). در نتیجه در مرحله بلوغ نیاز به دست‌کاری فعالیت‌های شرکت نیست و احتمال گزارشگری مالی نادرست پایین است (کریشنان و همکاران، ۲۰۲۱). شرکت‌ها در مرحله معرفی و رشد از کمبود دانش در مورد درآمدها و هزینه‌های بالقوه رنج می‌برند. آن‌ها هنوز در حال توسعه شیوه‌های سازمان، فرآیندها، سیستم‌ها، ساختارها، ظرفیت‌ها و مهارت‌های کارکنان هستند (دیکنسون، ۲۰۱۱). در مرحله معرفی، برای اجرای سیستم‌های حسابداری خوب و کنترل‌های داخلی، اقلام پولی و توانمندی‌های فنی یا مدیریتی موانع پیش رو هستند (دیل، جی و مکوی^۸، ۲۰۰۷). در نتیجه در ایجاد و نگهداری سیستم‌های اطلاعات حسابداری سالم با مشکل مواجه می‌شوند که سبب می‌شود گزارشگری مالی با چالش مواجه شود (کریشنان و همکاران، ۲۰۲۱).

بنابراین هدف این پژوهش تعیین تأثیر چرخه عمر شرکت بر کیفیت تطابق (به عنوان یک معیار کیفیت گزارشگری مالی) و احتمال گزارشگری مالی نادرست است. چنین مطالعه‌ای به طور بالقوه برای تدوین‌کنندگان قوانین و مقررات و استاندارد‌گذاران، سرمایه‌گذاران، تحلیل‌گران، حسابرسان و دیگران مهم است. به عنوان مثال، اگر کیفیت گزارشگری مالی در طول چرخه عمر متفاوت باشد، دانستن اینکه کدام یک از مراحل چرخه عمر بر کیفیت گزارشگری تأثیرگذار است، می‌تواند به تحلیل‌گران، حسابرسان و سایرین هشدار دهد که در تجزیه و تحلیل و حسابرسی شرکت‌های صاحب‌کار هوشیارتر باشند. به طور مشابه، تدوین‌کنندگان استانداردها می‌توانند افشاگری‌های اضافی را از سوی شرکت‌ها در یک مرحله خاص (مشکل‌آمیز) از چرخه عمر نظارت، الزام یا تشویق کنند. با توجه به اینکه در سال‌های اخیر، بازارهای مالی مورد توجه افراد زیادی بوده است، بازار سرمایه نقش با اهمیتی در تخصیص کارآمد منابع اقتصادی دارد. از طرف دیگر، کیفیت بالای گزارشگری مالی، باعث بهبود تصمیم‌گیری آگاهانه‌تر سرمایه‌گذاران خواهد شد. بنابراین، برای تصمیم‌گیری‌های مفید اقتصادی، اطلاعات مالی ارائه شده به بازار باید از کیفیت بالایی برخوردار باشد. از این رو در پژوهش حاضر بحث چرخه عمر به عنوان عامل تأثیرگذار بر گزارشگری مالی مورد بررسی قرار گرفته است. در ادامه مبانی نظری و روش پژوهش ارائه می‌شود. سپس، یافته‌های پژوهش مطرح و در پایان بر اساس یافته‌های پژوهش، نتیجه‌گیری صورت گرفته و با طرح محدودیت‌ها و پیشنهادهای پژوهشی و کاربردی به پایان می‌رسد.

۲. مبانی نظری پژوهش

یکی از اصول حسابداری تعهدی، اصل تطابق هزینه‌ها با درآمدها است که طبق آن، هزینه‌ها باید بدون در نظر گرفتن موعد پرداخت، در دوره وقوع ثبت شود (کریشنان و همکاران، ۲۰۲۱). بر اساس این اصل، هزینه‌های رخ داده برای ایجاد درآمد باید در دوره‌ای منظور شود که درآمد در آن دوره تحصیل می‌شود. در حالت تطابق کامل، تمام هزینه‌های مربوطه با درآمد مربوطه تطبیق داده می‌شود، در حالی که در تطابق ضعیف، همبستگی هم‌زمان بین درآمد و هزینه کم است. دیچو و تانگ^۹ (۲۰۰۸) نشان دادند که کیفیت تطابق با گذشت زمان کاهش یافته است. آن‌ها همچنین نشان دادند که رابطه بین درآمدهای جاری و هزینه‌های گذشته و آینده افزایش یافته است. افزایش همبستگی بین هزینه‌های گذشته و درآمدهای جاری حاکی از افزایش محافظه‌کاری است، جایی که هزینه‌ها قبل از درآمد مربوط، ثبت می‌شوند. علاوه بر این، تطابق بین هزینه‌های آینده و درآمدهای جاری نیز افزایش یافته است که به معنای کم نشان دادن هزینه‌های جاری است (کریشنان و همکاران، ۲۰۲۱). بر اساس اصل تطابق هزینه‌ها به سه دسته تقسیم می‌شوند: یکی هزینه مستقیم مانند بهای تمام‌شده کالای فروش رفته، دیگری هزینه غیرمستقیم مانند هزینه استهلاک و سومی هزینه با شناسایی بلادرنگ مانند هزینه تبلیغات.

مطابق با تئوری چرخه عمر شرکت، شرکت‌ها و واحدها اقتصادی، همانند تمامی موجودات زنده که متولد می‌شوند، رشد می‌کنند و می‌میرند، دارای مراحل چرخه عمر یا منحنی عمر هستند (دیکنسون، ۲۰۱۱). چرخه عمر شرکت شامل پنج مرحله معرفی، رشد، بلوغ، افول و رکود است. در مرحله معرفی، معمولاً میزان دارایی‌ها پایین است، جریان‌های نقدی عملیاتی و سودآوری شرکت نیز در سطح پایین قرار دارد و شرکت‌ها برای تأمین مالی و استفاده از فرصت‌های رشد به منابع نقدی نیاز دارند. در مرحله رشد، اندازه شرکت افزایش یافته و از اندازه شرکت‌هایی که در مرحله معرفی هستند بیشتر است. همچنین میزان درآمدها نیز نسبت به مرحله معرفی بیشتر است. در مرحله رشد، سرمایه‌گذاری در دارایی‌های مولد نیز افزایش می‌یابد. در مرحله بلوغ، واحدهای اقتصادی فروش متعادل و با ثباتی را دارند، نیاز به منابع نقدی در اغلب موارد از طریق جوه داخلی شرکت تأمین می‌شود. در مرحله افول، فرصت‌های سرمایه‌گذاری و رشد معمولاً بسیار ناچیز است، شاخص‌های نقدینگی، ایفای تعهدات و سودآوری، روند کاهشی دارند و شرکت‌ها با محیط رقابتی بسیار سخت روبرو هستند (دیکنسون، ۲۰۱۱).

تطابق کامل در تمام مراحل چرخه عمر شرکت یکسان نیست. احتمال وقوع و اهمیت نسبی

این هزینه‌ها در مراحل مختلف چرخه زندگی بسیار متفاوت است. به طور خاص، مراحل معرفی و رشد دارای ویژگی‌هایی هستند که ممکن است منجر به ایجاد مشکل در تطبیق شود. شرکت‌ها در این مراحل سرمایه‌گذاری‌های زیادی را در زمینه تحقیق و توسعه، سرمایه انسانی و تغییرات سازمانی انجام می‌دهند که باید بلافاصله هزینه شناسایی شود. بنابراین، انتظار می‌رود که در مراحل معرفی و رشد، هزینه‌های گذشته به احتمال زیاد با درآمدهای جاری مرتبط باشد (کریشنان و همکاران، ۲۰۲۱).

یکی دیگر از دلایل مهم تر برای تطابق ضعیف، مربوط به اختیار مدیریت است (دیچو و تانگ، ۲۰۰۸). در مرحله معرفی، می‌توان انتظار داشت که مدیران مشوق‌هایی برای مدیریت سود داشته باشند. عملکرد خود شرکت، هنوز جریان نقدینگی زیادی ایجاد نکرده است و ارزش شرکت تا حد زیادی به فرصت‌های رشد بستگی دارد. یک شرکت در مرحله معرفی نیاز به تأمین مالی دارد و با دسترسی به بدهی‌های بانک شروع به کار می‌کند (دیکنسون، ۲۰۱۱). کمبود منابع داخلی برای تأمین مالی سرمایه‌گذاری‌ها و عدم اطمینان در مورد سودهای آینده باعث می‌شود که شرکت‌ها، مدیریت سود را به منظور متقاعد کردن سهامداران و وام‌دهندگان در مورد جریان‌های نقدی آینده، به کار گیرند. در مرحله معرفی، سطح اقلام تعهدی بالا است و انتظار می‌رود فرصت‌ها و انگیزه‌های استفاده از اختیار در اعداد گزارش‌شده نسبت به شرکت‌هایی که در مرحله بلوغ هستند بیشتر باشد (حسن و حبیب^۱، ۲۰۱۷).

در مرحله افول، یک شرکت کاهش نرخ رشد و کاهش قیمت را تجربه می‌کند. چالش‌های خارجی و عدم نوآوری باعث کاهش سودآوری می‌شود و فرصت‌های تأمین مالی محدودتر یا پرهزینه‌تر است. بنابراین در مرحله افول عدم اطمینان در مورد جریان‌های نقدی آتی، سودآوری، سرمایه‌گذاری و نوآوری وجود دارد (دیکنسون، ۲۰۱۱). شرکت‌هایی که در مرحله افول قرار دارند انگیزه‌هایی برای متقاعد کردن بازارهای سهام و بدهی در مورد استمرار عملیات دارند. به طور مثال دی فواند و جایمبالو^{۱۱} (۱۹۹۴) نشان دادند که شرکت‌ها برای جلوگیری از نقض شروط قراردادهای بدهی، اقلام تعهدی را مدیریت می‌کنند. با توجه به بحث فوق، انتظار می‌رود که شرکت‌ها در مراحل معرفی و افول انگیزه‌ای برای مدیریت سود داشته باشند و تمایل بیشتری برای به تأخیر انداختن شناسایی هزینه‌ها دارند. به احتمال زیاد در مرحله معرفی و افول هزینه‌های آینده با درآمدهای جاری، مرتبط باشد. کیفیت پایین تطابق، آگاهی بخشی سود را کاهش می‌دهد و سود برای سرمایه‌گذاران کمتر مفید خواهد بود (کریشنان و همکاران، ۲۰۲۱).

می‌توان انتظار داشت در مرحله رشد، سهامداران توجه ویژه‌ای به اعداد حسابداری و مدیریت سود دارند. همچنین سرمایه‌گذاران دارای انتظارات بیش‌ازحد خوش بینانه‌ای در مورد سودهای آینده شرکت‌های در حال رشد هستند که منجر به واکنش منفی قیمت سهام به سودهای غیرمنتظره منفی می‌شود (اسکینر و اسلون^{۱۲}، ۲۰۰۲). نتایج پژوهش لی^{۱۳} (۲۰۰۶) نشان داد که واکنش بازار به سودهای گزارش‌شده برای شرکت‌هایی با عملکرد یا پتانسیل رشد، بیشتر حساس‌تر است. بنابراین، شرکت‌های با رشد بالا دارای انگیزه برای دست‌کاری سود هستند. مشابه با شرکت‌های در مرحله معرفی، یک فرضیه جایگزین نشان می‌دهد که شرکت‌های در مرحله رشد توانایی بهتری برای نشان دادن زیان دارند زیرا ماهیت این شرکت‌ها، سرمایه‌گذاران را وادار به واکنش بیش از حد نمی‌کند (کراتو، لامبرتدیز و تریگرچیس^{۱۴}، ۲۰۱۱). اگرچه، فرصت‌های رشد بخش عمده‌ای از ارزش کلی شرکت را تعیین می‌کند، اما عملیات جاری، جریان‌های نقدی مثبت ایجاد می‌کند. همچنین انتظار می‌رود که شناسایی هزینه در مرحله رشد سریع‌تر باشد و کیفیت تطابق، پایین باشد (کریشنان و همکاران، ۲۰۲۱).

در مرحله بلوغ، فعالیت‌های سرمایه‌گذاری شرکت‌ها و رشد فروش کاهش می‌یابد، هدف بیشتر روی هموارسازی و کارایی است، درآمد پایدارتر است و جریان‌های نقدی از بی‌ثباتی کمتری برخوردار هستند (دیکنسون، ۲۰۱۱). کاهش ریسک و عدم اطمینان درباره سودهای آتی و جریان‌های نقدی بیانگر این موضوع است که شرکت‌ها در مرحله بلوغ انگیزه کمتری برای مدیریت سود دارند. به طور معمول در مرحله بلوغ شرایطی حکم فرماست که کیفیت تطابق بیشترین حالت دارا است (کریشنان و همکاران، ۲۰۲۱). بنابراین طبق مبانی نظری بیان شده فرضیه اول، دوم و سوم به شرح زیر است:

فرضیه اول: کیفیت تطابق در دوره معرفی نسبت به دوره بلوغ شرکت‌ها کمتر است.

فرضیه دوم: کیفیت تطابق در دوره رشد نسبت به دوره بلوغ شرکت‌ها کمتر است.

فرضیه سوم: کیفیت تطابق در دوره افول نسبت به دوره بلوغ شرکت‌ها کمتر است.

کیفیت گزارشگری مالی ضعیف به دلیل مدیریت سود ممکن است به حدی شدید باشد که به گزارشگری مالی نادرست منجر شود. گزارشگری مالی نادرست بستگی به مراحل چرخه عمر شرکت دارد. همچنین کنترل‌های داخلی نقش با اهمیتی در گزارشگری مالی دارد. یعنی اگر یک شرکت دارای ضعف‌های با اهمیتی در کنترل‌های داخلی باشد، بیانگر این موضوع است که کنترل‌ها برای

جلوگیری یا تشخیص احتمال گزارشگری مالی کافی نیست (کریشان و همکاران، ۲۰۲۱).

شرکت‌هایی که در مرحله معرفی هستند به احتمال زیاد جوان‌تر هستند و سریع‌تر رشد می‌کنند و الگوهای جریان‌های نقدی آن‌ها، جریان‌های نقدی عملیاتی منفی را نشان می‌دهند (دیکنسون، ۲۰۱۱). به طور مثال دیل و همکاران (۲۰۰۷) نشان دادند که شرکت‌های جوان و با رشد سریع در حفظ یک سیستم حسابداری با کیفیت خوب مشکلات بیشتری دارند. در مرحله افول شرکت‌ها عملکرد ضعیفی دارند و شرکت‌های با عملکرد مالی ضعیف ممکن است نتوانند زمان و پول خود را در سیستم کنترل داخلی مناسب سرمایه‌گذاری کنند (دیل و همکاران، ۲۰۰۷).

در مرحله رشد، فعالیت‌های عملیاتی جریان‌های نقدی مثبت ایجاد می‌کنند و عدم قطعیت در مورد فرصت‌های رشد آینده تا حدودی کاهش می‌یابد (دیکنسون، ۲۰۱۱). در این مرحله با توجه به اینکه پیچیدگی عملیات افزایش پیدا می‌کند، شرکت‌های در حال رشد ممکن است در استقرار سیستم کنترل داخلی مؤثر دچار مشکل شوند و زمان بیشتری برای ایجاد روش‌های جدید لازم است. شرکت‌ها در مرحله معرفی، افول و رشد دارای ضعف‌های مهمی در کنترل‌های داخلی هستند که آن‌ها را مستعد گزارشگری مالی نادرست می‌کند (کریشان و همکاران، ۲۰۲۱).

در مرحله بلوغ شرکت دارای سیستم کنترل داخلی اثربخش است بنابراین انتظار می‌رود احتمال گزارشگری مالی نادرست در مرحله بلوغ نسبت به سایر مراحل کمتر باشد. در مرحله بلوغ، در حالی که مدیران ممکن است سود را مدیریت کنند ولی فرصت‌ها و انگیزه‌های انجام این کار در مرحله بلوغ در مقایسه با سایر مراحل چرخه عمر کمتر است. به عنوان مثال، شرکت‌ها در مرحله بلوغ احتمال دارد در کنترل‌های داخلی سرمایه‌گذاری کنند و خطاهای غیرعمدی حسابداری و مدیریت سود نسبت به شرکت‌ها در سایر مراحل چرخه عمر کاهش یابد (کریشان و همکاران، ۲۰۲۱). بنابراین فرضیه چهارم، پنجم و ششم به شرح زیر است:

فرضیه چهارم: احتمال گزارشگری مالی نادرست در دوره معرفی نسبت به دوره بلوغ شرکت‌ها بیشتر است.

فرضیه پنجم: احتمال گزارشگری مالی نادرست در دوره رشد نسبت به دوره بلوغ شرکت‌ها بیشتر است.

فرضیه ششم: احتمال گزارشگری مالی نادرست در دوره افول نسبت به دوره بلوغ شرکت‌ها بیشتر است.

۳. پیشینه تجربی پژوهش

حاجیه‌ها و چناری (۱۴۰۲) به پژوهشی به بررسی تاثیر قابلیت مقایسه اطلاعات حسابداری بر کیفیت گزارشگری مالی و نقش کیفیت حسابداری بر این رابطه پرداختند. نتایج آنها نشان می‌دهد قابلیت مقایسه اطلاعات حسابداری، کیفیت گزارشگری مالی را ارتقاء می‌دهد اما نقش تعدیل‌کنندگی کیفیت حسابداری بر این ارتباط تأثیرگذار نیست. رستمی و همکاران (۱۴۰۱) با بررسی تاثیر مدیریت ریسک بر سرعت تعدیل اهرم مالی در مراحل چرخه عمر شرکت‌ها نشان دادند مدیریت ریسک در دوره رشد شرکت‌ها با ضریب افزایشی تأثیر مستقیم بر سرعت تعدیل اهرم مالی دارد؛ اما در دوره بلوغ مدیریت ریسک تأثیری بر سرعت تعدیل اهرم مالی ندارد. علاوه بر این مدیریت ریسک در دوره افول شرکت‌ها با ضریب کاهشی و منفی تأثیر معکوس بر سرعت تعدیل اهرم مالی دارد. صفرزاده و همکاران (۱۴۰۱) با بررسی چرخه عمر و اعتبار تجاری دریافتند شرکت‌ها در مراحل تولد، رشد و افول از اعتبار تجاری بیشتری نسبت به مرحله احیاء استفاده می‌کنند در حالی که اعتبار تجاری در مرحله بلوغ تفاوت معناداری با مرحله احیاء ندارد. مهربان پور و همکاران (۱۳۹۹) در مطالعه‌ای تاثیر چرخه عمر واحد تجاری بر مدیریت سود واقعی را مورد بررسی قرار دادند. نتایج این مطالعه نشان می‌دهد مدیریت واحد تجاری در مرحله بلوغ، از طریق هزینه تولید غیرعادی اقدام به مدیریت سود واقعی می‌کند. علاوه بر این شرکت‌هایی که در مرحله افول هستند در سال‌های پایانی چرخه عمر شرکت، با استفاده از جریان‌های نقدی عملیاتی غیرعادی، مدیریت سود واقعی انجام می‌دهند. مهرپر و همکاران (۱۳۹۹) در پژوهشی تاثیر خوش‌بینی مدیریت بر کیفیت گزارشگری مالی و نقش تعدیلی مکانیزم راهبری شرکتی را مورد مطالعه قرار دادند. یافته‌های پژوهش نشان داد خوش‌بینی مدیریت بر کیفیت گزارشگری مالی تاثیر منفی و معنادار دارد و راهبری شرکتی به عنوان یک مکانیزم نظارتی نقش موثری در ارتباط منفی خوش‌بینی مدیریت و کیفیت گزارشگری مالی دارد. ملکی و همکاران (۱۳۹۸) در پژوهشی با عنوان تاثیر چرخه عمر شرکت بر محافظه‌کاری دریافتند در مراحل مختلف چرخه عمر شرکت، سطح محافظه‌کاری متفاوت است، به نحوی که مرحله رشد چرخه عمر بر محافظه‌کاری تاثیر منفی و معناداری دارد و مراحل بلوغ و افول چرخه عمر با محافظه‌کاری، ارتباط مثبت دارد. امیرآزاد و همکاران (۱۳۹۷) به پژوهشی با عنوان الگوی مفهومی عوامل تاثیرگذار بر کیفیت گزارشگری مالی با بهره‌گیری از روش نظریه‌پردازی زمینه بنیان پرداختند. در این مطالعه از صاحب‌نظران خبره شامل چهار گروه تهیه‌کنندگان اطلاعات حسابداری، استفاده‌کنندگان از این اطلاعات، حرفه

حسابرسی و پژوهشگران استفاده شده است. یافته‌های این مطالعه نشان می‌دهد عوامل موثر بر کیفیت گزارشگری مالی شامل هزینه‌های سیاسی، اجتناب مالیاتی، فشار بازار سرمایه، معامله با اشخاص وابسته، عدم تقارن اطلاعاتی، شروط قراردادهای وام، انگیزه‌های پاداش مدیران و رقابت در بازار هستند.

بیسوز و همکاران (۲۰۲۲) به پژوهشی با عنوان چرخه عمر شرکت و قابلیت مقایسه صورت‌های مالی پرداختند. نتایج این پژوهش نشان داد که مرحله بلوغ چرخه عمر شرکت بر قابلیت مقایسه صورت‌های مالی تأثیر مثبت دارد و عدم تقارن اطلاعاتی رابطه بین این دو را تعدیل می‌کند. کریشنان و همکاران (۲۰۲۱) در پژوهشی تحت عنوان آیا کیفیت گزارشگری مالی در طول چرخه عمر شرکت متفاوت است" به بررسی تأثیر مراحل مختلف چرخه عمر شرکت بر کیفیت گزارشگری مالی پرداختند. در این پژوهش کیفیت گزارشگری مالی با استفاده از کیفیت تطابق اندازه‌گیری شده است. نتایج این پژوهش نشان داد که کیفیت تطابق در مراحل معرفی، رشد و افول نسبت به مرحله بلوغ کمتر است. علاوه بر این نتایج نشان داد که گزارشگری مالی نادرست در مراحل معرفی، رشد و افول نسبت به مرحله بلوغ بیشتر است. همچنین یافته‌ها نشان داد که احتمال ضعف با اهمیت در کنترل‌های داخلی در مرحله معرفی نسبت به مرحله بلوغ بیشتر است و پایداری سود در مرحله معرفی و رشد نسبت به مرحله بلوغ کمتر است. باجرا و کودز^{۱۵} (۲۰۱۸) در مطالعه‌ای تاثیر کمیته حسابرسی بر کیفیت گزارشگری مالی را مورد بررسی قرار دادند. یافته‌های این مطالعه بیانگر این است که اثربخشی و صلاحیت حرفه‌ای کمیته حسابرسی بر کیفیت گزارشگری مالی تاثیر مثبت دارد. گریبری^{۱۶} (۲۰۱۸) در پژوهشی با بررسی ارتباط مؤثر بین کمیته حسابرسی و عملکرد حسابرسی داخلی و تاثیر آن بر کیفیت گزارشگری مالی دریافت برگزاری جلسات کمیته حسابرسی و حضور کمیته حسابرسی داخلی، کیفیت گزارشگری مالی را افزایش می‌دهد. کاسندی^{۱۷} (۲۰۱۶) در پژوهشی با بررسی ارتباط بین کمیته حسابرسی و کیفیت گزارشگری مالی نشان داد استقلال کمیته حسابرسی، باعث افزایش کیفیت گزارشگری مالی می‌شود و تخصص مالی کمیته حسابرسی، تاثیر مثبتی بر کیفیت گزارشگری مالی دارد.

۴. روش پژوهش

به دلیل کاربردی بودن نتایج حاصل از مطالعه حاضر در تصمیم‌گیری، مطالعه حاضر نوعی پژوهش کاربردی است. از بعد ماهیت، نوعی پژوهش توصیفی همبستگی است. با توجه به هدف این

مطالعه که تعیین تاثیر چرخه عمر شرکت بر کیفیت تطابق و احتمال گزارشگری مالی نادرست است، این پژوهش در دسته مطالعات پس رویدادی قرار می‌گیرد. جامعه آماری شامل تمامی شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران در بازه زمانی ۱۳۹۱ الی ۱۴۰۰ است. به دلیل اینکه جهت محاسبه متغیرهای پژوهش نیاز به اطلاعات یک سال قبل و یک سال بعد است، اطلاعات موردنیاز سال ۱۳۹۰ و ۱۴۰۱ نیز جمع‌آوری گردیده است. برای انتخاب نمونه آماری از روش غربالگری استفاده شده است و شرکت‌هایی عضو نمونه خواهند بود که از شرایط زیر برخوردار باشند:

- ۱- به‌منظور قابلیت مقایسه، پایان سال مالی شرکت‌ها منتهی ۲۹ اسفندماه باشد.
- ۲- در دوره زمانی پژوهش، سال مالی بدون تغییر باشد.
- ۳- تمامی داده‌ها و اطلاعات مورد نیاز پژوهش قابل دسترسی باشد.
- ۴- جزء شرکت‌های واسطه‌گری مالی (نظیر بانک‌ها، بیمه، سرمایه‌گذاری و لیزینگ) نباشند.

بر اساس شروط فوق، در مجموع ۱۰۱ شرکت از بین شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران انتخاب شدند. جهت جمع‌آوری داده‌ها از نرم‌افزار اکسل نسخه ۲۰۱۳ و جهت برآورد مدل‌ها از نرم‌افزار ایوبوز ۱۰ و استتا ۱۷ استفاده‌شده است. متغیرهای این مطالعه، شامل متغیرهای وابسته، مستقل و کنترلی است که نحوه اندازه‌گیری آنها در ادامه توضیح داده‌شده است. متغیرهای وابسته این پژوهش کیفیت تطابق و گزارشگری مالی نادرست است که نحوه اندازه‌گیری در ادامه ارائه شده است.

کیفیت تطابق: برای اندازه‌گیری کیفیت تطابق، درآمد سال جاری روی هزینه‌های سال قبل، سال جاری و سال بعد تخمین زده می‌شود (دیچو و تانگ، ۲۰۰۸) که به شرح رابطه (۱) است:

$$Rev_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 Exp_{i,t-1} + \beta_2 Exp_{i,t} + \beta_3 Exp_{i,t+1} + \varepsilon_{i,t} \quad \text{رابطه (۱)}$$

که در آن $Rev_{i,t}$: درآمدهای عملیاتی شرکت i در سال t ، $Exp_{i,t}$: هزینه‌های عملیاتی شرکت i در سال t و $\varepsilon_{i,t}$: جزء اخلاص است.

زمانی که درآمد عملیاتی روی هزینه عملیاتی سال قبل، سال جاری و سال بعد تخمین زده می‌شود، اگر کیفیت تطابق خوب باشد، ضریب هزینه‌های عملیاتی دوره جاری نزدیک به یک خواهد بود و ضرایب هزینه‌های گذشته و آینده کوچک‌تر از ضریب هزینه‌های جاری است. به‌عبارت‌دیگر زمانی کیفیت تطابق خوب است که ضریب β_2 مثبت و نزدیک به یک باشد. جهت

همگن سازی داده‌ها کلیه متغیرهای فوق بر ارزش دفتری کل دارایی‌های پایان سال تقسیم می‌شود. **گزارشگری مالی نادرست:** برای اندازه‌گیری گزارشگری مالی نادرست از معیار تجدید ارائه صورت مالی استفاده شده است که به صورت متغیر مجازی تعریف می‌شود: اگر صورت‌های مالی دارای تجدید ارائه باشند و تعدیل سنواتی نیز گزارش شده باشد، برای دوره مالی قبل احتمال گزارشگری نادرست وجود داشته و برای آن سال عدد یک و در غیر این صورت صفر در نظر گرفته می‌شود.

متغیر مستقل این پژوهش چرخه عمر شرکت است که برای اندازه‌گیری از مدل ارائه شده توسط دیکنسون (۲۰۱۱) استفاده شده است. بر اساس این مدل این گونه استدلال می‌شود که جریان‌های نقد عملیاتی بیانگر تفاوت در سودآوری، رشد و ریسک شرکت است و می‌توان از جریان‌های نقدی عملیاتی (CFO)، سرمایه‌گذاری (CFI) و تأمین مالی (CFF) برای مشخص کردن مراحل مختلف چرخه عمر شامل مراحل معرفی، رشد، بلوغ، افول و رکود استفاده نمود.

۱. اگر $CFO < 0$ ، $CFI < 0$ و $CFF > 0$ باشد، نشانگر مرحله معرفی است.
۲. اگر $CFO > 0$ ، $CFI < 0$ و $CFF > 0$ باشد، نشانگر مرحله رشد است.
۳. اگر $CFO > 0$ ، $CFI < 0$ و $CFF < 0$ باشد، نشانگر مرحله بلوغ است.
۴. اگر $CFO < 0$ ، $CFI > 0$ و $CFF < 0$ باشد، نشانگر مرحله افول است.
۵. شرکت‌هایی که در هیچ کدام از طبقه‌بندی‌های بالا قرار نگیرند، در مرحله رکود دسته بندی می‌شوند.

طبقه‌بندی شرکت‌ها بر اساس مدل دیکنسون (۲۰۱۱) بدین شرح است که به طور مثال اگر شرکت در مرحله معرفی قرار گیرد عدد یک اختصاص داده می‌شود، در غیر این صورت صفر.

متغیرهای کنترلی به پیروی از پژوهش کریشنان و همکاران (۲۰۲۱) به شرح زیر است:

اندازه شرکت (Size): لگاریتم طبیعی ارزش دفتری کل دارایی‌های شرکت

سن شرکت (Age): لگاریتم طبیعی سن شرکت (تفاوت سال جاری با سال تأسیس)

موجودی کالا (Inv): نسبت موجودی کالا به ارزش دفتری کل دارایی‌ها.

رشد فروش (SaleG): نسبت تغییرات فروش سال جاری به سال قبل.

برای آزمون فرضیه اول، دوم و سوم پژوهش به پیروی از پژوهش کریشنان و همکاران

(۲۰۲۱) با وارد کردن متغیر مستقل (چرخه عمر شرکت)، رابطه (۱) به شرح رابطه (۲) بسط داده می‌شود:

$$\begin{aligned} Rev_{i,t} = & \beta_0 + \beta_1 Exp_{i,t-1} + \beta_2 Exp_{i,t} + \beta_3 Exp_{i,t+1} + \beta_4 Intro_{i,t} + \beta_5 Gro_{i,t} + \beta_6 Dec_{i,t} + \beta_7 Shake_{i,t} + \\ & \beta_8 Exp_{i,t-1} * Intro_{i,t} + \beta_9 Exp_{i,t-1} * Gro_{i,t} + \beta_{10} Exp_{i,t-1} * Dec_{i,t} + \beta_{11} Exp_{i,t-1} * Shake_{i,t} + \\ & \beta_{12} Exp_{i,t} * Intro_{i,t} + \beta_{13} Exp_{i,t} * Gro_{i,t} + \beta_{14} Exp_{i,t} * Dec_{i,t} + \beta_{15} Exp_{i,t} * Shake_{i,t} \\ & + \beta_{16} Exp_{i,t+1} * Intro_{i,t} + \beta_{17} Exp_{i,t+1} * Gro_{i,t} + \beta_{18} Exp_{i,t+1} * Dec_{i,t} + \beta_{19} Exp_{i,t+1} * Shake_{i,t} + \varepsilon_{i,t} \end{aligned}$$

رابطه (۲)

که در رابطه فوق:

Intro: متغیر مجازی بیانگر مرحله معرفی شرکت.

Gro: متغیر مجازی بیانگر مرحله رشد شرکت.

Dec: متغیر مجازی بیانگر مرحله افول شرکت.

Shake: متغیر مجازی بیانگر مرحله رکود شرکت.

مابقی متغیرها به شرح رابطه (۱) است. در رابطه (۲) ضریب متغیر هزینه‌های عملیاتی در دوره جاری یعنی β_2 نشان‌دهنده کیفیت تطابق شرکت‌ها در دوره بلوغ است زیرا از ۵ مرحله چرخه عمر، ۴ متغیر به صورت تعاملی وارد رابطه رگرسیونی شده است، در نتیجه ضریب بتا ۲ از نظر مفهومی و اقتصادسنجی بیانگر کیفیت تطابق در دوره بلوغ است (کریشان و همکاران، ۲۰۲۱). بر اساس فرضیه‌های اول تا سوم، کیفیت تطابق در دوره‌های معرفی، رشد و افول کمتر از دوره بلوغ است. برای آزمون این سه فرضیه، به ترتیب از ضرایب β_{12} و β_{13} و β_{14} استفاده می‌شود و انتظار می‌رود این ضرایب در سطح اطمینان ۹۵ درصد معنادار بوده و از ضریب β_2 (کیفیت تطابق در دوره بلوغ) کوچک‌تر باشند. برای بررسی معناداری از آزمون t و برای مقایسه ضرایب از آزمون والد استفاده می‌شود. در رابطه (۲) متغیر کنترلی استفاده نشده است زیرا هدف بررسی تأثیر مراحل چرخه عمر بر کیفیت تطابق است و رابطه رگرسیونی (۱) که کیفیت تطابق را بیان می‌کند بسط داده شده و چرخه عمر به صورت تعاملی در مدل وارد شده است.

برای آزمون فرضیه چهارم، پنجم و ششم پژوهش به پیروی از پژوهش کریشان و همکاران

(۲۰۲۱) از رابطه (۳) استفاده شده است. با توجه به اینکه متغیر وابسته در رابطه (۳) به صورت

صفر و یک است، برای تخمین مدل از روش رگرسیون لجیت استفاده شده است.

$$\begin{aligned} MisStatement_{i,t} = & \beta_0 + \beta_1 Intro_{i,t} + \beta_2 Gro_{i,t} + \beta_3 Dec_{i,t} + \beta_4 Shake_{i,t} + \beta_5 Size_{i,t} + \beta_6 Age_{i,t} + \\ & \beta_7 Inv_{i,t} + \beta_8 SaleG_{i,t} + \varepsilon_{i,t} \end{aligned}$$

رابطه (۳)

که در رابطه فوق: MisStatement: احتمال گزارشگری مالی نادرست شرکت، Size: اندازه شرکت، Age: سن شرکت، Inv: موجودی کالا و SaleG: رشد فروش شرکت است. بر اساس فرضیه‌های چهارم تا ششم، احتمال گزارشگری نادرست در دوره‌های معرفی، رشد و افول بیشتر از دوره بلوغ است. در رابطه (۳) ضریب β_0 (عرض از مبدأ) بیانگر احتمال گزارشگری نادرست در دوره بلوغ^{۱۸} است. برای آزمون فرضیه چهارم، پنجم و ششم انتظار می‌رود به ترتیب ضرایب β_1 و β_2 و β_3 در سطح اطمینان ۹۵ درصد معنادار و از β_0 بزرگ‌تر باشد. برای بررسی معناداری ضرایب از آزمون $Z^{۱۹}$ و برای مقایسه ضرایب از آزمون والد استفاده می‌شود.

۵. یافته‌های پژوهش

۵-۱- آمار توصیفی

اطلاعات مربوط به آمار توصیفی متغیرهای مورد مطالعه در نگاره (۱) ارائه شده است.

نگاره ۱. آمار توصیفی متغیرها

متغیر	نماد	میانگین	میانه	حداکثر	حداقل	انحراف معیار	چولگی	کشیدگی
درآمدهای عملیاتی	Rev	۰/۸۵۵	۰/۷۵۷	۳/۴۷۲	۰/۰۳۴	۰/۴۹۴	۱/۴۲۳	۶/۲۹۵
هزینه‌های عملیاتی	Exp	۰/۶۳۶	۰/۵۰۳۴	۳/۳۳۹	۰/۰۱۰	۰/۴۴۷	۱/۸۵۴	۸/۰۳۵
اندازه	Size	۱۴	۱۴/۷۰۲	۲۰/۵۸۴	۱۰/۶۶۰	۱/۶۲۴	۰/۴۲۳	۳/۷۲۲
موجودی کالا	Inv	۰/۲۴۶	۰/۲۱۲	۰/۳۷۲	۰/۰۰۱۲	۰/۱۶۶۷	۲/۶۷۰	۲۵/۵۶۴
رشد فروش	Sale G	۰/۴۲۱	۰/۰۱۹	۱۴/۴۳۰	-۰/۹۹۹	۰/۸۰۱	۳/۳۲۸	۱۱/۰۸۹
سن شرکت	Age	۳/۷۲۱	۳/۸۲۸	۴/۱۸۹	۲/۶۳۹	۰/۳۳۰	-۱/۰۱۲	۳/۲۳۷

منبع: یافته‌های پژوهش

میانگین یک شاخص مرکزی است که نشان‌دهنده مرکز ثقل توزیع آماری است. برای مثال متغیر درآمدهای عملیاتی (Rev) مطابق با نگاره (۱) میانگین آن برابر با ۰/۸۸۵ است که نشان

می‌دهد داده‌های این متغیر بیشتر حول این نقطه تمرکز دارند. انحراف معیار یکی از شاخص‌های پراکندگی است که می‌توان میزان پراکندگی مشاهدات از میانگین را بر اساس آن بررسی کرد. مقدار این پارامتر برای متغیر درآمدهای عملیاتی (Rev) برابر با ۰/۴۹۴ است که نشان می‌دهد به طور متوسط، میزان پراکندگی مقادیر متغیر درآمدهای عملیاتی حول میانگین برابر ۰/۴۹۴ است. میزان پراکندگی مشاهدات را از طریق پارامترهای حداکثر و حداقل هر متغیر نیز می‌توان بررسی کرد. مقدار حداکثر برای متغیر هزینه‌های عملیاتی (Exp) ۳/۳۳۹ است. معیارهای چولگی و کشیدگی را نیز می‌توان برای بررسی میزان پراکندگی داده‌ها و بررسی نرمال بودن متغیرها استفاده کرد. در توزیع نرمال مقدار کشیدگی برابر ۳ و چولگی صفر است. طبق نگاره (۱) برخی متغیرها نظیر موجودی کالا از نظر کشیدگی به توزیع نرمال نزدیکتر بوده و برخی دیگر نظیر اندازه فاصله بیشتری تا توزیع نرمال دارند. با این وجود زمانی که نمونه آماری به حد کافی بزرگ باشد، می‌توان گفت طبق قضیه حد مرکزی، آماره‌های آزمون به طور مجانبی از توزیع‌های آماری مناسب پیروی می‌کنند و از کارایی قابل قبول برخوردار هستند.

در نگاره (۲) اطلاعات چرخه عمر شرکت‌ها ارائه شده است. شرکت‌های نمونه به طور میانگین ۱۰/۷۹ درصد در مرحله معرفی، ۴۰/۳۹ درصد در مرحله رشد و ۲۶/۴۶ درصد در مرحله بلوغ قرار دارند و کمترین فراوانی در مرحله افول است.

نگاره ۲: فراوانی شرکت‌ها بر اساس چرخه عمر

رکود	افول	بلوغ	رشد	معرفی	
۲۰۵	۲۱	۲۶۷	۴۰۸	۱۰۹	تعداد شرکت
۲۰/۲۹	۲/۰۷	۲۶/۴۶	۴۰/۳۹	۱۰/۷۹	درصد

منبع: یافته‌های پژوهش

قبل از آزمون فرضیه پژوهش ابتدا با استفاده از مدل دی‌چو و تانگ (۲۰۰۸) وجود کیفیت تطابق در نمونه آماری مورد بررسی قرار گرفت که نتایج آن در نگاره (۳) نشان داده شده است. همان طور که در نگاره (۳) قابل مشاهده است ضریب β_2 برابر ۱/۰۵۹ است که مثبت است و از ضریب β_1 و β_3 بزرگتر است که بیانگر وجود کیفیت تطابق است. همچنین آماره F فیشر برای بررسی معناداری کل الگوی رگرسیونی برابر ۳۵۰/۵۶۱ است که در سطح اطمینان ۹۵ درصد معنی‌دار

است.

نگاره ۳: نتایج حاصل از برازش بررسی وجود کیفیت تطابق

$Rev_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 Exp_{i,t-1} + \beta_2 Exp_{i,t} + \beta_3 Exp_{i,t+1} + \varepsilon_{i,t}$				
p-value	آماره t	خطای استاندارد	ضریب	متغیر
۰/۰۰۰۰	۳۱/۸۱۷	۰/۰۰۶۳	۰/۲۰۱۰	عرض از مبدأ
۰/۰۰۱۰	-۳/۳۰۸	۰/۰۰۸۸	-۰/۰۲۹۲	$Exp_{i,t-1}$
۰/۰۰۰۰	۱۰۳/۰۶۵	۰/۰۱۰۲	۱/۰۵۹	$Exp_{i,t}$
۰/۳۹۰۵	۰/۸۵۹۰	۰/۰۰۰۷	۰/۰۰۰۶	$Exp_{i,t+1}$
۰/۰۰۰۰	۳۵۰/۵۶۱			معناداری کل مدل
۰/۰۰۰۰	۴۲۶/۲۴۴۰			آزمون والد $2-\beta_1=0$ (β)
۰/۰۰۰۰	۱۰۵۵/۵۳۶			آزمون والد $2-\beta_3=0$ (β)

منبع: یافته های پژوهش

۲-۵- نتایج آزمون فرضیه های اول، دوم و سوم

نتایج آزمون رابطه (۲) پژوهش در نگاره (۴) گزارش شده است. از آزمون F لیمر برای تعیین نوع برآورد بین الگوی تلفیقی و تابلویی و از آزمون هاسمن برای مشخص نمودن الگوی اثرات ثابت و تصادفی استفاده شده است. طبق نتایج حاصل از این دو از داده های تابلویی با اثرات ثابت برای برآورد الگوهای رگرسیونی استفاده شده است.

نگاره ۴: نتایج برآورد رابطه رگرسیونی (۲)

$Rev_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 Exp_{i,t-1} + \beta_2 Exp_{i,t} + \beta_3 Exp_{i,t+1} + \beta_4 Intro_{i,t} + \beta_5 Gro_{i,t} + \beta_6 Dec_{i,t} + \beta_7 Shake_{i,t} + \beta_8 Exp_{i,t-1} * Intro_{i,t} + \beta_9 Exp_{i,t-1} * Gro_{i,t} + \beta_{10} Exp_{i,t-1} * Dec_{i,t} + \beta_{11} Exp_{i,t-1} * Shake_{i,t} + \beta_{12} Exp_{i,t} * Intro_{i,t} + \beta_{13} Exp_{i,t} * Gro_{i,t} + \beta_{14} Exp_{i,t} * Dec_{i,t} + \beta_{15} Exp_{i,t} * Shake_{i,t} + \beta_{16} Exp_{i,t+1} * Intro_{i,t} + \beta_{17} Exp_{i,t+1} * Gro_{i,t} + \beta_{18} Exp_{i,t+1} * Dec_{i,t} + \beta_{19} Exp_{i,t+1} * Shake_{i,t} + \varepsilon_{i,t}$				
p-value	آماره t	خطای استاندارد	ضرایب	متغیر
۰/۰۰۰۰	۱۵/۸۴۶	۰/۰۱۴۶	۰/۲۳۲۸	عرض از مبدأ
۰/۰۰۰۰	-۵/۲۳۵	۰/۰۳۱۶	-۰/۱۶۵۶	$Exp_{i,t-1}$
۰/۰۰۰۰	۵۵/۶۲۵	۰/۰۲۰۷	۱/۵۴۱۰	$Exp_{i,t}$

متغیر	ضرایب	خطای استاندارد	آماره t	p-value
Exp _{i,t+1}	۰/۰۰۰۷	۰/۰۰۰۸	۰/۸۵۳۶	۰/۳۹۳۵
Intro	-۰/۰۵۰۵	۰/۰۱۷۲	-۲/۹۳۰۹	۰/۰۰۳۵
Gro	-۰/۰۲۹۵	۰/۰۱۲۵	-۲/۳۵۲۳	۰/۰۱۸۹
Dec	-۰/۰۴۴۶	۰/۰۳۳۹	-۱/۳۱۳۶	۰/۱۸۹۳
Shake	-۰/۰۴۳۵	۰/۰۱۵۲	-۲/۸۴۸	۰/۰۰۴۵
Exp _{i,t-1} *Intro	۰/۱۰۲۹	۰/۰۵۴۷	۱/۸۷۸	۰/۰۶۰۶
Exp _{i,t-1} *Gro	۰/۰۴۸۲	۰/۰۲۷۵	۱/۷۵۰	۰/۰۸۰۴
Exp _{i,t-1} *Dec	۰/۰۰۷۸	۰/۱۳۱۴	۰/۰۶۰۰	۰/۹۵۲۱
Exp _{i,t-1} *Shake	-۰/۰۷۰۴	۰/۰۴۸۴	-۱/۴۵۵	۰/۱۴۵۸
Exp _{i,t} *Intro	۰/۱۷۱۸	۰/۰۳۲۵	۵/۲۷۷	۰/۰۰۰۰
Exp _{i,t} *Gro	-۰/۰۳۹۱	۰/۰۲۰۶	۱/۹۹۲۳	۰/۰۴۸۸
Exp _{i,t} *Dec	۰/۰۰۰۷	۰/۱۵۵۳	۰/۰۰۵۰	۰/۹۹۶۰
Exp _{i,t} *Shake	-۰/۱۰۱۴	۰/۰۱۹۰	-۵/۴۷۸	۰/۰۰۰۰
Exp _{i,t+1} *Intro	۰/۰۰۶۳	۰/۰۱۵۳	۰/۴۱۳۸	۰/۶۷۹۱
Exp _{i,t+1} *Gro	-۰/۰۰۰۳	۰/۰۰۰۸	-۰/۴۰۵۷	۰/۶۸۵۰
Exp _{i,t+1} *Dec _i	-۰/۰۰۵۱	۰/۰۱۱۳	-۰/۴۴۷۸	۰/۶۵۴۴
Exp _{i,t+1} *Shake	-۰/۰۰۲۳	۰/۰۰۰۹	-۲/۳۲۱۴	۰/۰۲۰۵
آماره F فیشر	۲۸۴/۵۸۸			۰/۰۰۰۰
آماره F لیمر	۲/۹۶۸۷			۰/۰۰۰۰
آماره هاسمن	۳۴/۰۲۵۱			۰/۰۰۲۲
ضریب تعیین	۰/۷۷۴۴	ضریب تعیین تعدیل شده		۰/۷۷۱۰
دوربین واتسون	۱/۶۸۱۰	آماره والد تعدیل شده	۴۱۲۵/۲۳	۰/۰۰۰۰
آزمون والد ($\beta_2 - \beta_{12} = 0$)	۴۴۲/۲۲۷۵		۰/۰۰۰۰	
آزمون والد ($\beta_2 - \beta_{13} = 0$)	۹۲۲/۶۱۹۹		۰/۰۰۰۰	
آزمون والد ($\beta_2 - \beta_{14} = 0$)	۶۲/۴۲۷۲۵		۰/۰۰۰۰	

منبع: یافته‌های پژوهش

معناداری آماره F فیشر در سطح اطمینان ۹۹ درصد بیانگر معناداری کل رابطه (۲) است. سطح معناداری آماره والد تعدیل شده بیانگر وجود مشکل ناهمسانی واریانس بین اجزای اخلاص

رابطه (۲) است. برای کاهش اثرات نامطلوب ناهمسانی واریانس از روش حداقل مربعات تعمیم یافته استفاده شده است. طبق نگاره (۴) ضریب متغیر هزینه‌های جاری (β_2) در سطح خطای ۵ درصد مثبت (۰/۵۴۱۰) و معنادار است ولی ضریب متغیر هزینه‌های دوره قبل (β_1) منفی (۰/۱۶۵۶-) و معنادار و ضریب هزینه‌های آتی (β_3) معنادار نیست. این بدین معنی است که برای شرکت‌ها در مرحله بلوغ، کیفیت تطابق بالا است.

بر اساس فرضیه اول انتظار می‌رود کیفیت تطابق در دوره معرفی از دوره بلوغ کمتر است. همان‌طور که در نگاره (۴) قابل مشاهده است ضریب حاصل ضرب مرحله معرفی در هزینه‌های جاری (β_{12}) در سطح خطای ۵ درصد مثبت (۰/۱۷۱۸) و معنادار است و مقدار آن از ضریب هزینه‌های جاری (β_2) کمتر است. برای بررسی بزرگ‌تر بودن ضریب β_2 از β_{12} از نظر آماری، از آزمون والد استفاده شده است که سطح احتمال (۰/۰۰۰۰) آن بیانگر این موضوع است که کیفیت تطابق در مرحله بلوغ از مرحله معرفی بیشتر است و فرضیه اول در سطح خطای ۵ درصد رد نمی‌شود. بر اساس فرضیه دوم انتظار می‌رود کیفیت تطابق در دوره رشد از دوره بلوغ کمتر است. همان‌طور که در نگاره (۴) قابل مشاهده است ضریب حاصل ضرب مرحله رشد در هزینه‌های جاری (β_{13}) در سطح خطای ۵ درصد منفی (۰/۰۳۹۱-) و معنادار است و مقدار آن از ضریب هزینه‌های جاری (β_2) کمتر است. برای بررسی بزرگ‌تر بودن ضریب β_2 از β_{13} از نظر آماری، از آزمون والد استفاده شده است که سطح احتمال (۰/۰۰۰۰) آن بیانگر این موضوع است که کیفیت تطابق در مرحله بلوغ از مرحله رشد بیشتر است و فرضیه دوم در سطح خطای ۵ درصد رد نمی‌شود. بر اساس فرضیه سوم انتظار می‌رود کیفیت تطابق در دوره افول از دوره بلوغ کمتر است. همان‌طور که در نگاره (۴) قابل مشاهده است ضریب حاصل ضرب مرحله افول در هزینه‌های جاری (β_{14}) در سطح خطای ۵ درصد مثبت (۰/۰۰۰۷) ولی معنادار نیست. این موضوع بیانگر این است که کیفیت تطابق در مرحله بلوغ از مرحله افول بیشتر نیست و فرضیه سوم در سطح خطای ۵ درصد رد می‌شود.

۲-۵- نتایج آزمون فرضیه چهارم، پنجم و ششم

نتایج آزمون فرضیه‌های چهارم، پنجم و ششم پژوهش در نگاره (۵) ارائه شده است. به دلیل اینکه متغیر وابسته از نوع متغیر مجازی است، از رگرسیون لاجیت برای تخمین استفاده شده است.

نگاره ۵. نتایج برآورد رابطه رگرسیونی (۳)

MisStatement _{i,t} = $\beta_0 + \beta_1Intro_{i,t} + \beta_2Gro_{i,t} + \beta_3Dec_{i,t} + \beta_4Shake_{i,t} + \beta_5Size_{i,t} + \beta_6Age_{i,t} + \beta_7Inv_{i,t} + \beta_8SaleG_{i,t} + \varepsilon_{i,t}$				
p-value	آماره z	خطای استاندارد	ضرایب	متغیر
۰/۷۱۱۷	۰/۳۶۹۶	۰/۶۷۲۱	۰/۲۴۸۴	عرض از مبدأ
۰/۰۰۳۷	۲/۸۹۹	۰/۱۳۳۷	۰/۳۸۷۹	Intro
۰/۱۵۳۲	۱/۴۲۸	۰/۱۲۴۴	۰/۱۷۷۷	Gro
۰/۹۶۸۳	-۰/۰۳۹۷	۰/۳۴۵۶	-۰/۰۱۳۷	Dec
۰/۱۲۷۴	-۱/۵۲۴۳	۰/۱۶۲۷	-۰/۲۴۸۱	Shake
۰/۰۸۸۵	۱/۷۰۳۲	۰/۰۲۹۵	۰/۰۵۰۲	Size
۰/۳۵۷۲	۰/۹۲۰۶	۰/۱۴۳۰	۰/۱۳۱۶	Age
۰/۰۵۴۴	۱/۹۲۳	۰/۳۱۵۰	۰/۶۰۶۰	Inv
۰/۸۰۳۱	۰/۲۴۹۳	۰/۰۰۰۲	۰/۰۰۰۰۰۶	SaleG
۰/۰۰۰۱	۳۰/۲۹۵			آماره نسبت راست نمایی
۰/۰۳۳۹		ضریب مک فادن		
۰/۰۲۶۶	۱۱/۵۹۴	آزمون والد ($\beta_0 - \beta_1 = 0$)		
۰/۹۱۵۲	۱/۲۵۴	آزمون والد ($\beta_0 - \beta_2 = 0$)		

منبع: یافته‌های پژوهش

طبق نگاره (۵) معناداری آماره نسبت راست نمایی (۰/۰۰۰) نشان‌دهنده معناداری کل رابطه (۳) است. فرضیه چهارم بیانگر این موضوع است که در مرحله معرفی نسبت به مرحله بلوغ، احتمال گزارشگری مالی نادرست بیشتر است. همان طور که در نگاره (۵) مشاهده می‌شود ضریب مرحله معرفی (β_1) مثبت ۰/۳۸۷۹ و معنادار است. از طرفی ضریب عرض از مبدأ که بیانگر اثر مرحله بلوغ است برابر با ۰/۲۴۸۴ می‌باشد. این بزرگ‌تر بودن ضریب مرحله معرفی (۰/۳۸۷۹) از ضریب مرحله بلوغ (۰/۲۴۸۴) نشان‌دهنده این موضوع است که در مرحله معرفی احتمال گزارشگری مالی نادرست بیشتر است. برای بررسی بزرگ‌تر بودن ضریب β_1 از β_0 از نظر آماری، از آزمون والد استفاده شده است که سطح احتمال (۰/۰۲۶۶) آن تأییدکننده این موضوع است و فرضیه چهارم در سطح خطای ۵ درصد رد نمی‌شود.

بر اساس فرضیه پنجم در مرحله رشد نسبت به مرحله بلوغ، احتمال گزارشگری مالی نادرست بیشتر است. با توجه به نگاره (۵) ضریب مرحله رشد (β_2) مثبت $0/1777$ ولی معنادار نیست. از طرفی ضریب عرض از مبدأ $0/2484$ است. برای بررسی بزرگتر بودن ضریب β_2 از β_0 از نظر آماری، از آزمون والد استفاده شده است که سطح احتمال ($0/9152$) آن بیانگر این موضوع است که ضریب مرحله رشد از ضریب مرحله بلوغ بزرگتر نیست و نمی‌توان گفت که در مرحله رشد نسبت به مرحله بلوغ، احتمال گزارشگری مالی نادرست بیشتر است و فرضیه پنجم در سطح خطای ۵ درصد رد می‌شود.

فرضیه ششم بیانگر این موضوع است که در مرحله افول نسبت به مرحله بلوغ، احتمال گزارشگری مالی نادرست بیشتر است. طبق نگاره (۵) ضریب مرحله افول (β_3) منفی $0/0137$ ولی معنادار نیست و فرضیه ششم در سطح خطای ۵ درصد رد می‌شود.

۶. بحث و نتیجه‌گیری

آگاهی از مرحله چرخه عمر شرکت، پیش‌بینی رشد و سودآوری شرکت‌کنندگان در بازار را بهبود می‌بخشد. همچنین آگاهی از مراحل مختلف چرخه عمر شرکت نیز می‌تواند در ارزیابی کیفیت فرآیند گزارشگری مالی ضروری باشد. بنابراین هدف پژوهش حاضر بررسی مراحل مختلف چرخه عمر شرکت بر کیفیت تطابق و احتمال گزارشگری مالی نادرست است. بدین منظور اطلاعات ۱۰۱ شرکت پذیرش شده در بورس اوراق بهادار تهران در بازه زمانی ۱۳۹۰ الی ۱۴۰۱ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

نتایج آزمون فرضیه اول نشان داد در مرحله معرفی کیفیت تطابق از مرحله بلوغ کمتر است. این موضوع مشابه با یافته‌های پژوهش کریشنان و همکاران (۲۰۲۱) و مخالف پژوهش پیری و همکاران (۱۳۹۳) است. در واقع در مرحله رشد به دلیل کمبود منابع و وجود عدم اطمینان درباره جریان‌های نقد آتی، مدیران از انگیزه‌های بیشتری برای مدیریت سود برخوردار هستند و سبب می‌شود کیفیت تطابق کمتر باشد. نتایج آزمون فرضیه دوم نشان داد که در مرحله رشد کیفیت تطابق از مرحله بلوغ کمتر است. به عبارت دیگر در مرحله رشد واکنش بازار به سود گزارش شده توسط شرکت‌های با رشد، حساس‌تر است و سبب می‌شود که مدیریت سود رخ دهد و کیفیت تطابق کاهش یابد. این یافته‌ها با پژوهش کریشنان و همکاران (۲۰۲۱) هم‌خوانی دارد. نتایج آزمون فرضیه سوم نشان داد که کیفیت تطابق در مرحله افول نسبت به مرحله بلوغ کمتر نیست و این

فرضیه رد می‌شود. این یافته‌ها برخلاف پژوهش کریشنان و همکاران (۲۰۲۱) و مشابه پژوهش پیری و همکاران (۱۳۹۳) است. بر اساس مبانی نظری انتظار می‌رود در مرحله افول شرکت با کاهش قیمت روبرو و دچار مشکل در تأمین مالی می‌شود. به همین خاطر عدم اطمینان نسبت به جریان‌های نقدی آتی ایجاد می‌شود و سبب کاهش کیفیت تطابق شود. ولی در ایران به دلیل شرایطی تورمی در چند سال اخیر کاهش قیمت کمتر صورت گرفته است و دولت نیز در راستای حمایت از تولید، از شرکت‌های در حال افول حمایت کرده و به آنها وام پرداخت می‌کند.

نتایج آزمون فرضیه چهارم نشان داد که احتمال گزارشگری مالی نادرست در مرحله معرفی از مرحله بلوغ بیشتر است. در مرحله معرفی شرکت‌ها به دلیل کمبود منابع توانایی پیاده‌سازی یک سیستم حسابداری با کیفیت ندارند و دارای ضعف‌هایی در سیستم کنترل داخلی هستند. این یافته‌ها با پژوهش کریشنان و همکاران (۲۰۲۱) هم‌خوانی دارد. اما نتایج آزمون فرضیه پنجم و ششم نشان داد که احتمال گزارشگری مالی نادرست در مرحله رشد و افول از مرحله بلوغ بیشتر نیست که برخلاف پژوهش کریشنان و همکاران (۲۰۲۱) است. به طور کلی نتایج نشان می‌دهد که اعداد حسابداری منابع اطلاعاتی مربوط با ارزش بالایی برای سرمایه‌گذاران در مرحله معرفی، رشد و بلوغ هستند و قابلیت اطمینان اطلاعات مالی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. این پژوهش دارای دو پیامد به شرح زیر است:

اول، مراحل چرخه عمر از نظر شرایط تجاری همچون شدت سرمایه‌گذاری متفاوت است که باعث ایجاد تردید در امکان تطابق مناسب هزینه‌ها با درآمدها و آگاهی بخشی سود می‌شود. به عنوان مثال، یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که هزینه‌های شرکت‌های در حال معرفی قبل از درآمد مربوط شناسایی می‌شوند که ممکن است به دلیل کاهش موفقیت در تطابق هزینه‌های خاص، مانند هزینه تبلیغات و هزینه‌های تحقیق و توسعه (R&D) باشد.

دوم، احتیاط مدیریتی در به تعویق انداختن شناسایی هزینه‌ها ممکن است در برخی از مراحل چرخه عمر بیشتر باشد و انگیزه‌ها و فرصت‌هایی را برای حسابداری تهاجمی ارائه دهد. به عنوان مثال، یافته‌های پژوهش نشان‌دهنده شناسایی هزینه‌های تهاجمی در مرحله معرفی است که ممکن است دلالت بر این داشته باشد که تولید جریان‌های نقدی کم و عدم اطمینان در مورد سودهای آتی، شرکت‌های در مرحله معرفی را وادار می‌کند تا شناسایی هزینه‌ها را با کمتر شناسایی کردن استهلاک یا هزینه‌های مالی، به تأخیر بیندازند.

۶. پیشنهادها و محدودیت‌های پژوهش

الف. پیشنهادهای کاربردی: یافته‌های این پژوهش برای تدوین‌کنندگان استانداردها، سرمایه‌گذاران، حساب‌برسان، مدیران و دانشگاهیان مهم است. تا جایی که صلاحدید مدیریتی نیز نقش دارد، به عنوان مثال، به سرمایه‌گذاران پیشنهاد می‌شود که کیفیت گزارشگری مالی توجه بیشتری نمایند چرا که کیفیت گزارشگری مالی به‌خصوص در مرحله معرفی به دلیل تطبیق ضعیف هزینه‌های جاری با درآمدهای جاری پایین‌تر است و مدیران مالی ممکن است اقدامات لازم در خصوص جلوگیری از کاهش کیفیت گزارشگری مالی را انجام دهند. این امر می‌تواند با اتخاذ سیاست‌های حسابداری و همچنین برآورد اقلام تعهدی دقیق‌تر که تطابق بهتر را تقویت می‌کند، محقق شود. همچنین به حساب‌برسان پیشنهاد می‌شود از احتمال بالاتر ضعف در کنترل‌های داخلی برای شرکت‌ها در مراحل معرفی و رشد و به طور کلی، احتمال بالاتر تحریف با اهمیت در مراحل معرفی، رشد و نزول آگاه باشند.

ب. پیشنهادهایی برای مطالعات آتی: به پژوهشگران پیشنهادهای زیر ارائه می‌گردد:

الف: بررسی تأثیر کیفیت تطابق بر ضریب واکنش سود

ب. بررسی تأثیر پایداری سود طی چرخه عمر شرکت

د. بررسی کیفیت تطابق شرکت‌ها در مراحل مختلف چرخه عمر به تفکیک صنعت

ج. محدودیت‌های پژوهش: آنچه به عنوان محدودیت در انجام این پژوهش وجود داشت و باید در تحلیل نتایج به آن توجه شود می‌توان به کنترل نشدن برخی از عوامل مؤثر بر نتایج پژوهش، مانند عوامل سیاسی، اقتصادی و قوانین و مقررات اشاره نمود که خارج از کنترل محقق بوده و می‌تواند بر نتایج پژوهش اثرگذار باشد.

یادداشت‌ها

1-Dechow & Dichev	2-Dechow, Ge & Schrand
3-Dichow, Graham, Harvey & Rajgopal	4-Dickinson
5-Krishnan, Myllymaki & Nagar	6-Biswas, Habib & Ranasinghe
7-Hasan & Habib	8-Doyle, Ge, Mcvay
9-Dichev & Tang	10-Hasan & Habib
11-DeFond & Jiambalvo	12-Skinner & Sloan
13-Lee	14-Charitou, Lambertides & Trigeorgis
15-Bajra & Codez	16- Gerbari
17-Kusnadi	

۱۸. زمانی که از متغیر مستقل به صورت مجازی است باید به تعداد $n-1$ متغیر مجازی وارد مدل نمود در غیراینصورت هم خطی ایجاد می‌شود. همچنین اثر متغیر مجازی حذف شده در عرض از مبدأ نمایان می‌شود (ولدريج، ۲۰۰۳). در رابطه (۳) از ۵ متغیر مجازی چرخه عمر، مرحله بلوغ وارد مدل نشده و اثر آن در عرض از مبدأ قابل مشاهده است.

۱۹. در رگرسیون لاجیت، برای بررسی معناداری از آزمون Z استفاده می‌شود.

منابع

الف. فارسی

- امیرآزاد، حافظ، برادران حسن زاده، رسول، محمدی، احمد و تقی زاده، هوشنگ. (۱۳۹۷). الگوی مفهومی عوامل مؤثر بر کیفیت گزارشگری. *پژوهش‌های حسابداری مالی*، ۱۰(۴)، ۲۱-۴۲.
- پیری، پرویز، حمزه، دیدار، خدایاریگانه، سیما. (۱۳۹۳). بررسی تأثیر توانایی مدیریت بر کیفیت گزارشگری مالی در طول چرخه عمر شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. *پژوهش‌های حسابداری مالی*، ۶(۳)، ۹۹-۱۱۸.
- تیموری، زهرا، هاشمی، سید عباس و امیری، هادی. (۱۴۰۰). تدوین مدل کیفی عوامل اثرگذار بر قیمت‌گذاری کیفیت اطلاعات حسابداری در ایران. *بررسی‌های حسابداری و حسابرسی*، ۲۸(۳)، ۴۳۵-۴۵۹.
- حاجیهها، زهره و چناری، حسن (۱۴۰۲). تأثیر قابلیت مقایسه حسابداری بر کیفیت گزارشگری مالی با تأکید بر کیفیت حسابرسی. *قضاوت و تصمیم‌گیری در حسابداری و حسابرسی*، ۲(۱)، ۸۷-۱۰۶.
- رستمی، وهاب، مهرآور، مهدی و کارگر، حامد. (۱۴۰۱). تأثیر مدیریت ریسک بر سرعت تعدیل اهرم مالی در مراحل چرخه عمر شرکت‌ها. *پیشرفت‌های حسابداری*، ۱۴(۱)، ۵۹-۸۸.
- صفرزاده، محمدحسین، ارجمند، فاطمه و مهدیقلی، مینا. (۱۴۰۱). چرخه عمر و اعتبار تجاری. *پیشرفت‌های حسابداری*، ۱۴(۲)، ۱۳۹-۱۶۲.
- ملکی، الهام، ابراهیمی، سید کاظم و جلالی، فاطمه. (۱۳۹۸). تأثیر چرخه عمر شرکت بر سطح محافظه کاری. *پژوهش‌های حسابداری مالی و حسابرسی*، ۱۱(۴۴)، ۵۹-۷۸.
- مهربان پور، محمدرضا، آذرخوش، حمید، حسن زاده، محمود و عربی، مهران. (۱۳۹۹). تأثیر چرخه عمر واحد تجاری بر مدیریت سود از طریق اقلام فعالیت‌های واقعی. *پژوهش‌های حسابداری*

مالی و حسابرسی، ۱۲(۴۶)، ۱۰۷-۱۳۰.

مهرفر، ابوطالب، کاظمی، حسین و رضایی، فرزین. (۱۳۹۹). خوش‌بینی مدیریت و کیفیت گزارشگری مالی با تأکید بر نقش تعدیلی مکانیزم حاکمیت شرکتی. *دانش حسابداری مالی*، ۲۷(۲)، ۱۷۸-۱۵۵.

ب. انگلیسی

- Amirazad, H, Baradaran Hasanzadeh, R & Mohammadi, A. (2019). Modeling the factors affecting financial reporting quality using grounded theory in Iran. *Financial Accounting Research*, 10(4), 21-42. (in Persian)
- Bajra, U. Codez, S. (2018). Audit committees and financial reporting quality: *The 8th EU Company Law Directive perspective, Economic Systems*, 42 (1), 151-163.
- Biswaz, P, Habib, A & Ranasinghe, D. (2022). Firm life cycle and financial statement comparability. *Advances in Accounting*, 58, 100608.
- Charitou, A., Lambertides, N., & Trigeorgis, L. (2011). Distress risk, growth and earnings quality. *Abacus*, 47(2), 158-181.
- Dechow, P. M., & Dichev, I. D. (2002). The quality of accruals and earnings: The role of accrual estimation errors. *The Accounting Review*, 77(4), 35-59.
- Dechow, P., Ge, W., & Schrand, C. (2010). Understanding earnings quality: A review of the proxies, their determinants, and their consequences. *Journal of Accounting and Economics*, 50(2-3), 344-401.
- DeFond, M. L., & Jiambalvo, J. (1994). Debt covenant violation and manipulation of accruals. *Journal of Accounting and Economics*, 17(1-2), 145-176.
- Dichev, I., & Tang, V. (2008). Matching and the changing properties of accounting earnings over the last 40 years. *The Accounting Review*, 83(6), 1425-1460.
- Dichev, I., Graham, J., Harvey, C., & Rajgopal, S. (2013). Earnings quality: Evidence from the field. *Journal of Accounting & Economics*, 56, 1-33.
- Dickinson, V. (2011). Cash flow patterns as a proxy for firm life cycle. *The Accounting Review*, 86(6), 1969-1994.
- Piri, P., Didar, H., & KHodayar Yeganeh, S. (2014). Investigating the Effect of Management Ability on the Financial Reporting Quality during Life Cycle, of the Companies Listed Companies in Tehran Stock Exchange. *Financial Accounting Research*, 6(3), 99-118. (in Persian)
- Doyle, J., Ge., W., & McVay, S. (2007). Determinants of weaknesses in internal

- control over financial reporting. *Journal of Accounting and Economics*, 44(1-2), 193–223.
- Habib, A., & Hasan, M. M. (2019). Corporate life cycle research in accounting, finance and corporate governance: A survey, and directions for future research. *International Review of Financial Analysis*, 61, 188–201.
- Hajiha, Z & Chenari, H. (2023). The effect of accounting comparability on financial reporting quality with emphasis on audit quality. *Judgment and Decision Making in Accounting and Auditing*, 2(1), 87-106. (in Persian)
- Hasan, M. M., & Habib, A. (2017). Firm life cycle and idiosyncratic volatility. *International Review of Financial Analysis*, 50, 164–175.
- Krishnan, G, Myllymaki, E & Nagar, N. (2021). Does financial reporting quality vary firm life cycle. *Journal of Business Finance & Accounting*, 48 (5-6), 954-987.
- Kusnadi, Y. (2016). Audit committees and financial reporting quality in Singapore. *Journal of Business Ethics*, 139 (1), 197–214.
- Lee, C. J., Li, L. Y., & Yue, H. (2006). Performance, growth and earnings management. *Review of Accounting Studies*, 11(2-3), 305–334.
- Maleki, E, Ebrahimi, K, Jalali, F. (2019). The effect of life cycle firm on level of conservatism. *The Financial Accounting and Auditing Researches*, 11(44), 59-78. (in Persian)
- Mehrabanpour, M, Azarkhosh, H, Hasanzadeh, M & Arabi, M. (2020). The effect of life cycle firm on real earning management. *The Financial Accounting and Auditing Researches*, 12(46), 107-130. (in Persian)
- Mehrfar, A, Kazemi, H, Rezaei, F. (2020). Management optimism and financial reporting quality emphasizing the moderating role of governance system. *Financial Accounting Knowledge*, 7(2), 155-178. (in Persian)
- Rostami, V., Mehravar, M., & Kargar, H. (2022). The effect of risk management on the speed of adjusting financial leverage in the life cycle stages of companies. *Journal of Accounting Advances*, 14(1), 59-88. (in Persian)
- Safarzadeh, M. H., Arjmand, F., & Mahdigholi, M. (2023). Firm's Life Cycle and Trade Credit. *Journal of Accounting Advances*, 14(2), 139-162. (in Persian)
- Skinner, D., & Sloan, R. (2002). Earnings surprises, growth expectations, and stock returns or don't let an earnings torpedo sink your portfolio. *Review of Accounting Studies*, 7(2–3), 289–312.
- Teymoori, Z, Hashemi, A & Amiri, H. (2021). Developing the qualitative

- model of the factors affecting the accounting information quality pricing in Iran. *Accounting and Auditing Review*, 28(3), 435-459. (in Persian)
- Wooldridge, J.M. (2003). *Introductory econometrics, a Modern Approach*. South-Western College Pub. Chapter 7.